

דברי חיזוק

להערות: 0527663367

ניתן להשיג: rabiisraelmoshe@gmail.com

והכלי יקר מרגיש בענין ואומר לולי פרש"י היה אומר שבא לומר לו תדע לך הברכות לא התקיימו בי כיון שיצחק התכוין לברך את עשיו, והברכות מועילים למי שמתכוין ויצחק הרי התכוין אליך, ואל תאמר שהסיבה שהברכות לא התקיימו בי בגלל שאני לא קיימתי את המצוות ולא בגלל שהולכים לפי הכוונה, שהרי אני תרי"ג מצוות שמרתי ואין סיבה שאני לא יקבל את הברכות, אלא הסיבה שהברכות לא התקיימו בי זה בגלל שהברכות הולכים לפי מי שמתכוונים, ולכן אין לך לברכות על הברכות, שהרי ממילא זה ילך אליך לפי הכוונה ולא לקחתי לך כלום.

***

ושמעתי עוד לומר ג"כ שבא לומר אל תחשוב שתנצח אותי, שאולי אני כבר לא כ"כ צדיק שהרי הייתי עם לבן, תדע לך עם לבן גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי,

*** ** ** *

וישלח יעקב מלאכים לפניו

רש"י אומר מלאכים ממש, הדיוק שזה ממש, אומר הכלי יקר שכתוב 'לפניו' – המלאכים שהיו מצויים לפניו כל הזמן, כמ"ש כי ילך מלאכי לפניך ורמזו שהיו אצלו אף בזמן היותם אצל עשיו.

*** ** ** *

ואחר עד עתה

הבעל הטורים אומר ואחר עד עתה, שבא לומר א"כ שקיימת את כל המצוות בוא והלחם איתי. ע"כ אמר לו ואחר עד עתה, אני צריך לחכות עד שיעברו עתה – ע של בבל, ות' של מצרים, וה' אלפים, ויבוא האלף השישי שהם ימות המשיח ואז ועלו מושיעים בהר ציון.

*** ** ** *

גרתי

אומר הבעל הטורים גרתי מלשון תגרי, שהייתי אתו במריבה ותדע שאני יודע לריב, ובא להפחידו.

*** ** ** *

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשיו אחיו שדה אדום, ויצו אותם לאמר כה תאמרון לאדוני לעשיו כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה

היינו שכל זה יאמרו לעשיו, בזה הלשון כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה,

כתוב שכל זה סימן לבנים, שעם האומות צריך לא להתגרות, וללמוד מיעקב איך שניסה והשתדל לא לריב עם יעקב, אמנם היה עליו טענה שקרא לו אדני, וכתוב שבגלל זה נענש, כמו שאומר הדעת זקנים מבעלי התוס' שהקב"ה אמר לו אני אמרתי ורב יעבד צעיר ואתה קראת אדון שמונה פעמים שכתוב שמונה פעמים אדני, היך שימלכו שמונה מלכים מעשיו, קודם שימלך מלך על ישראל. והיינו דכתיב בסוף הפרשה ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך מלך לבני ישראל, אך יש כאן לימוד לא להתגרות עם האומות יעקב התכוון בדורון תפילה ומלחמה.

*** ** ** *

עם לבן גרתי וכו' ויהי לי שור וחמור

רש"י מבאר שאמר לו אינך כדאי לשנוא אותי, שהרי אני גר ולא התקיימו בי הברכות שברכני אבי הוה גביר לאחיד, שהרי לא נתקיימו בי. ד"א גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים.

ויהי לי שור וחמור – אומר רש"י אבי ברכני מטל השמים ומשמני ארץ וזה לא מהשמים ולא מן הארץ.

נשאלת השאלה מה בא לומר שהברכות של אבא לא מתקיימות? וגם מה בא לומר בזה שהוא לא למד ממעשיו הרעים?

אלא ביאר אאמרי"ר שלימ"א שבא לומר תדע לך הברכות מתקיימים רק אם מקיימים מצוות, אך אני לא התקיימו בי הברכות, כנראה שלא הייתי כ"כ צדיק, א"כ כ"ש אתה שלא היית צדיק, בלשון המעטה, ודאי שלא היית זוכה שום דבר מהברכות, כי אם לא מקיימים מצוות לא עוזר הברכות כלום.

אמנם לפי מה שכתוב אה"כ עם לבן גרתי ורש"י מבאר ותרי"ג מצוות שמרתי, א"כ בא לומר ההיפך שכן קיים את המצוות.

וישבו המלאכים אל יעקב ויאמר באנו אל אחיך אל עשיו וגם חולך לקראתך וארבע מאות איש עימו

מבאר חבלי יקר שאמרו לו – אתה בא לומר לו עבדך יעקב, תדע לך הוא לא קיבל את המילים האלו, שאתה בא להתפיים אתו, ולומר שאתה מוכן לתת לו את הברכות ולומר שהוא אדון שלך ואתה עבד שלו, אלא אומר אחיך, ועוד אומר אחיך אל עשיו, הוא כאילו מראה עניני אהות, אבל עדין תדע שהוא עשיו, ויש סכנה בדבר. וזה הסכנה יותר גדולה מי שמראה לשני שהוא אוהב אתו, וממילא לא יודע איך להשמר ממנו.

וצריך לדעת שככה זה היה תמיד, כל עוד ידעו להתרחק מהמושכילים ומכל הפורקי עול למיניהם לא היה סכנה כ"כ, החשש הגדול תמיד מתחיל שהם מראים שהם איתנו, ואז הם יכולים להשפיע עלינו.

וזה מה שאומר באנו אל אחיך אך אל עשיו ותדע יש כאן סכנה גדולה שהרי הוא עשיו, עם כל העוצמות של עשיו וארבע מאות איש עמו.

* * * *

קטנתי מכל החסדים ומכל האמת כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מוחנות

רש"י מבאר חשש יעקב שמא נתלכלכתי בחטא, הצדיקים כל פחדם הכל שמא מחמת החטא שנתלכלכתי. כמו שפבא מרן זצוק"ל דייק את הלשון נתלכלכתי שעבירה זה לכלוך, צריך להסיר את הלכלוך, ככה מרגישים הצדיקים. יעקב אמר אולי היה לי כאן לכלוך של חטא, אפי' שזה לא עבירה גדולה, אך לכלוך יש, ומזה חשש יעקב. ואם יש לכלוך של חטא אז לא יועיל כל ההבטחות, שהרי ההבטחות היו רק אם אין עבירות.

יעקב בשיא במחוננו בחקב"ה, אך חשש אמנם יש הבטחות אך אולי יש חטא, יעקב לא מפחד מעשיו מחמת גבורתו, שהרי ידוע שיעקב הזיז את האבן שהיתה ע"פ הבאר, מה שלא יכלו כל הרועים להורידה, ורש"י אומר שכוחו גדול, והוא הורידה כמוריד פקק מצלוחית, אלא כל חששו היה שמא יגרום החטא, ואז השם ימסור אותי בידו.

* * * *

כי ירא אנכי אותו מן יבוא והכני אם על בנים ואתה אמרת היטב היטיב עמך וכו'
יעקב מפרט בתפלתו ממה חושש. צריך לדעת, שבתפילה צריך לפרט את הבקשה לפרטים, ולכן יעקב כאן מבאר בתפלתו, ממה חושש, וכן חושש מהחלול השם ואתה אמרת היטב היטיב עימך וכו'

* * * *

וישם את השפחות ואת ילדיהן ראשונה ואת לאה וילדיה אחרונים ואת רחל ואת יוסף אחרונים (לג ב)

שמעתי לבאר, כי הרי יעקב נשא שתי אחיות, ולכן החביא אותם ושם אותם אחרונים, וכביכול החביא אותם שלא יקטרג עליו, אמנם לא היה לו בזה איסור שהרי לא נאסר עדיין אעפ"כ חשש מזה.

* * * *

ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני

אומר הספורנו שהצדיקים מעלתם יותר ממלאכי השרת, ולכן יכול לומר למלאך לא אשלחך כי אם ברכתני עד כדי כך.

* * * *

ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סכות

היונתן בן עוזיאל אומר בית בית מדרש, יעקב עשה לו בית מדרש ולמקנהו עשה סכות, דבר ראשון עשה בית מדרש כי זה עיקר, שבאים למקום להכין בית מדרש.

* * * *

וישקהו וכו' ויבכו (לג ד)

אומר היונתן בן עוזיאל עשיו בכא על צערא דשינוי דאיתמזמיו ויעקב בכא על צערא דצווריה.

היינו שהיה גם והצוואר של יעקב נהפך לשיש, וא"כ השינים של עשיו הלכו ליפול ולכן בכא, ויעקב בכא על צווארו שנהפך לשיש, אך למעשה מה שנהפך לשיש זה היה גם גדול, שכך ניצל, (וכנראה שאח"כ זה חזר וצ"ע), אך סו"ם נהפך לשיש ולכן בכא.

**לע"נ מרן רבי ירחמיאל גרשון בן מרן רבי צבי יהודה זצוק"ל
ולע"נ בנו הגאון רבי בצלאל בן מרן רבי ירחמיאל גרשון זצ"ל**